

"ІНТЕЛЕКТ СУМЩИНИ"

ПОЛІТИКА ЗАХИСТУ ДІТЕЙ

Політика захисту дітей слугує у якості джерела інформації та кодексу поведінки для всіх членів/членкинь громадської організації «Центр громадських ініціатив «Інтелект Сумщини» (далі – ІС), стажерів, консультантів, волонтерів та будь-яких інших осіб та організацій, які працюють з дітьми безпосередньо або опосередковано в межах співпраці з громадською організацією ІС.

Глосарій

У цьому документі терміни використовуються у такому значенні.

Дитина – особа, до досягнення нею віку 18 років.

Насильство щодо дитини – неналежне поводження з дитиною, яке включає всі форми фізичного та емоційного неналежного поводження, сексуальні домагання, сексуальне насильство, недбалість та експлуатацію, що призводить до потенційної шкоди здоров'ю дитини, її гідності.

Сексуальні домагання до дитини – будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру з метою або ефектом приниження гідності дитини, зокрема, через створення залякуючого, ворожого, принизливого чи образливого середовища.

Сексуальне насильство – будь-які дії сексуального характеру, здійснені з постраждалою особою без згоди.

Недбалість щодо дитини – не надання їй належного догляду чи уваги, які є відповідальністю щодо дитини з боку батьків/опікунів/уповноважених осіб.

Експлуатація дитини – використання її з метою отримання від цього вигоди.

Політика захисту дітей – це твердження про наміри, яке демонструє відданість захистити дітей від насильства, та пояснює, що саме необхідно для захисту дітей. Вона допомагає створити безпечне та дружнє середовище для дитини та показати, що організація серйозно та відповідально ставиться до прав дитини.

Діяльність громадської організації ІС, спрямована на зменшення та/або викорінення насильства:

- Підвищення обізнаності всіх зацікавлених сторін на тему прав дитини
- Моніторинг дотримання прав дитини

Правила та процедури щодо запобігання, розпізнавання та реагування на насильство щодо дитини (або його підозру)

● ЗАПОБІГАННЯ

Громадська організація ІС запобігає насильству щодо дітей через такі заходи, як підвищення обізнаності громадськості про жорстоке поводження з дітьми, навчання дітей при проведенні своїх заходів, моніторинг дотримання прав дитини. Ці заходи супроводжуються створенням сприятливого для розвитку середовища – адекватних та комфортних умов та діяльності кваліфікованого персоналу.

● РОЗПІЗНАВАННЯ

Всі члени/членкині громадської організації ІС, стажери, консультанти та волонтери, які працюють з дітьми безпосередньо або опосередковано, повинні звертати увагу на фізичних та емоційний стан дитини, та реагувати на будь-які підозри щодо насильства.

Ознаки та симптоми насильства щодо дитини

Фізичне насильство:

- Візуальні ознаки: синці, порізи, опіки, укуси тощо
- Часті травми
- Незвичайні переломи кісток

Психологічне (емоційне) насильство:

- Дитина закрита, боїться щось зробити неправильно
- Батьки/опікуни не звертають увагу на свою дитину, немає фізичного контакту або теплих відносин між батьками/опікунами і дитиною
- Батьки/опікуни звинувачують свою дитину у своїх проблемах
- Батьки/опікуни принижують свою дитину, ображають її
- Дитина має ознаки низької самооцінки

Недбалість щодо дитини:

- Дитина живе в брудних та небезпечних умовах
- Дитина голодна
- Дитина не має належного (відповідного погодним умовам) одягу
- Дитина часто агресивна, завдає шкоду собі та/або іншим
- Батьки/опікуни не звертаються за медичною допомогою, коли їх дитина хворіє або поранена

Сексуальне насильство:

- Дитина демонструє знання або інтерес до дій сексуального характеру, невідповідних її віку
- Дитина просить інших грати в ігри сексуального характеру
- Дитина має проблеми зі здоров'ям статевої системи, вагітна
- Дитина має коштовні подарунки
- Дитина має відносини з людьми, залученими до індустрії «для дорослих»
- У дитини є значно старші друзі/подруги
- Дитина вживає алкоголь, психоактивні речовини
- Дитина зникає на певний період часу, або регулярно приходиться додому пізно/пропускає школу, відмовляється вчитись

Експлуатація дитини:

- Дитина не відвідує школу, або часто пропускає заняття
- Дитина постійно втомлена, сонна під час занять
- Дитина має гроші та/або подарунки нез'ясованого походження
- Дитина приховує інформацію про свій вільний час

РЕАГУВАННЯ

Ставлення запитань щодо поведінки

Якщо дитина визнає насильство, вона має бути серйозно сприйнята та запевнена, що будуть вжиті належні дії для забезпечення її безпеки. Ті, хто є у найбільш довірливих стосунках з дитиною, повинні намагатись зібрати від неї більше інформації. Дитину також можна спрямувати до психолога, який, у свою чергу, має намагатись зібрати більше додаткової інформації. За жодних обставин не слід ігнорувати інформацію, якою поділилась дитина. Розкривати отриману інформацію можна лише особі, уповноваженій з прав дитини (у разі наявності) та координатору проєкту.

Якщо дитина не визнає насильства, то особа, яка виявила ознаки насильства, повинна повідомити особу, уповноважену з прав дитини (у разі наявності), чи координатора проєкту, та забезпечити конфіденційність.

Повідомлення про насильство

Особа, уповноважена з прав дитини (у разі наявності), та координатор проєкту, які дізнались про випадок насильства щодо дитини, несуть відповідальність за офіційне повідомлення про цей випадок (або його підозру), використовуючи затверджену форму громадської організації ... «Повідомлення про насильство щодо дитини (або його підозру)». Ця форма заповнюється у 2-х примірниках, один з яких має зберігатись в громадській організації ІС, другий – переданий у відповідні державні служби або поліцію (якщо це необхідно).

Перенаправлення

Особа, уповноважена з прав дитини (у разі наявності), та координатор проєкту, які дізнались про випадок насильства щодо дитини, та повідомили про нього у відповідні державні служби або поліцію (якщо необхідно), несуть відповідальність за те, щоб це перенаправлення не було проігнороване або відкинуте цими службами. Тобто, підтримувати регулярний контакт з цими службами для перевірки прогресу, а також надалі більш уважно стежити за фізичним та емоційним станом дитини. Якщо надалі зберігаються ознаки, за якими виявлено насильство, уповноважена з прав дитини (у разі наявності), та координатор проєкту мають звернутись до служб, які повідомлені, що переконатись, що вживаються відповідні дії для вирішення проблеми. Особа, уповноважена з прав дитини (у разі наявності), та координатор проєкту не можуть самостійно досліджувати випадок насильства щодо дитини (або делегувати це іншій особі з організації), оскільки це поза їх повноваженнями. Проте, вони можуть допомогти іншим чином, який не нашкодить дитині, не підірве довіру до неї та не означатиме поширення конфіденційної інформації, - через неформальні розмови з дитиною або батьками/опікунами, консультації з психологом.

Кодекс поведінки

Для прочитання та підписання всіма членами/членкинями громадської організації ІС, стажерами, консультантами, волонтерами, які працюють з дітьми безпосередньо, або опосередковано від громадської організації ІС.

1. Усі члени/членкині громадської організації ІС, її стажери, консультанти та волонтери зобов'язані ніколи не використовувати будь-якої форми фізичних (тілесних) покарань, неналежні висловлювання, психологічні маніпулювання, дії сексуального характеру чи будь-які інші форми насильства щодо дітей, вказані вище. Невиконання цих вимог становить серйозне порушення та є причиною для припинення співпраці з такою особою.

2. Усі члени/членкині громадської організації ІС, її стажери, консультанти та волонтери відповідальні за створення та підтримку дружнього та безпечного середовища для дитини.

3. Усі члени/членкині громадської організації ІС, її стажери, консультанти та волонтери зобов'язані завжди захищати права дитини, а також приймати рішення у найкращих інтересах дитини та дотримуватись політики захисту дітей громадської організації ІС.

4. Усі члени/членкині громадської організації ІС, її стажери, консультанти та волонтери зобов'язані заохочувати та забезпечувати участь дітей, їх сімей та суспільство у прийнятті будь-яких рішень, які їх стосуються.

5. Усім членам/членкиням громадської організації ІС, її стажерам, консультантам та волонтерам фото та відео дітей можна робити лише за інформованої згоди самих дітей та їх законних представників. Така згода повинна бути отримана у письмовій формі у присутності представника громадської організації ІС. Фото- та відео- матеріали повинні представляти дітей з повагою, без приниження їх гідності, а також передавати реальний контекст та факти.

6. Усі члени/членкині громадської організації ІС, її стажери, консультанти та волонтери зобов'язані не зловживати своїми повноваженнями для впливу на життя чи добробут дітей.

7. Усі члени/членкині громадської організації ІС, її стажери, консультанти та волонтери зобов'язуються ніколи не вимагати від дітей будь-яких послуг чи дій в обмін на захист чи допомогу.

8. Дії сексуального характеру (сексуальні домагання, сексуальне насильство) з дітьми вважаються кримінальним злочином, незважаючи на згоду самих дітей чи їх батьків/опікунів. Незнання віку дитини не звільняє від відповідальності.

9. Усі члени/членкині громадської організації ІС, її стажери, консультанти та волонтери повинні забезпечити конфіденційність усієї інформації щодо дитини. Будь-яка інформація щодо дитини може розголошуватись виключно на основі принципу «мінімально необхідна інформація» та лише за крайньої необхідності під час виконання офіційних обов'язків.

10. Усі члени/членкині громадської організації ІС, її стажери, консультанти та волонтери повинні повідомити призначену організацією особу, уповноважену з прав дитини, та використовувати сформований комплексний механізм для фіксації підозрюваних та реальних випадків насильства щодо дитини згідно затверджених процедур.

Підписано (ПІБ) _____ Дата _____

Я уважно прочитав(ла) «Політику захисту дітей громадської організації ІС», зрозумів(ла) та обговорив(ла) зі своїм безпосереднім керівництвом та колегами для отримання роз'яснень. Я повинен(на) дотримуватись усіх вищезгаданих правил та процедур. Я також розумію, що у випадку порушень мною Кодексу поведінки, до мене будуть вжиті дисциплінарні заходи та законні міри.

ФОРМА ПОВІДОМЛЕННЯ
про насильство щодо дитини (або його підозру)
(будь ласка, надайте якомога більше інформації)

Частина I
Про особу, що надає інформацію

ПІБ	
Функція в громадській організації ІС	
Контактна інформація	Телефон
	Адреса
Дата та час повідомлення	
Ваші відносини з дитиною, про яку повідомляєте	

Частина II
Про дитину

Ім'я та прізвище	
Стать (Ч/Ж)	Вік
Чи є інвалідність / особливі потреби?	
Адреса	
З ким проживає дитина?	
Контактна інформація дитини	
Контактна інформація основного опікуна	

Частина III
Про підозру насильства

Що спричинило Ваші підозри? Ви були свідком насильства чи підозрюєте його факт?	
Чи було обвинувачення? Чи дитина сама повідомила про насильство? Якщо так, то яким чином?	
Дата, час та місце інциденту	
Опис ситуації / Ваші спостереження	
Хто ще був залучений (інші діти, батьки...)?	
Які були застосовані дії Вами або іншими? Як Ви справилися з ситуацією?	

Підпис особи, яка повідомляє

Підпис особи, уповноваженої з прав дитини

Дата:

Дата:

Повідомлення про насильство щодо дитини (або його підозру) у вигляді заповненої форми має бути передано особі, громадською організацією ІС уповноваженій з прав дитини (ndssumdu@gmail.com), та координатору проекту напряму або через електронну пошту.

"ІНТЕЛЕКТ СУМЩИНИ"

Громадська організація «Центр громадських ініціатив «Інтелект Сумщини»

40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2, ауд. Н-311

<https://intellect.sumdu.edu.ua/>

ndssumdu@gmail.com